

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Duś

SSN Adam Roch

w sprawie sędziego Sądu Najwyższego J. I.

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 17 lutego 2021 roku, wniosku obrońcy adw. A. H. o zawieszenie postępowania w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie SSN J. I. do odpowiedzialności karnej oraz wniosku obrońcy SSN W. W. o oznaczenie sądu w trybie art. 26 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym

Na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. i art. 35 § 1 k.p.k. *a contrario*

postanowił:

1. pozostawić wniosek obrońcy SSN J. I. – adw. A. H. – o zawieszenie postępowania w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej - bez rozpoznania jako bezprzedmiotowy;
2. pozostawić wniosek obrońcy SSN J. I. – SSN W. W. – o oznaczenie sądu - bez rozpoznania - jako niedopuszczalny.

UZASADNIENIE

Pismem z 19 stycznia 2021 r. adw. A. H. wniosła m.in. o zawieszenie postępowania w przedmiocie pociągnięcia SSN J. I. do odpowiedzialności karnej do czasu rozstrzygnięcia równocześnie złożonego wniosku o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej imiennie wskazanych w treści ww. pisma

i zawieszenie postępowania w przedmiocie rozpoznania wniosku. W uzasadnieniu złożonego wniosku adw. A. H. wskazała, że zawieszenie postępowania w przedmiocie pociągnięcia SSN J. I. do odpowiedzialności karnej jest konieczne bowiem rozpoznanie wniosku o wyłączenie powinno być zawieszone na podstawie art. 22 k.p.k. do czasu wydania przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzeczenia w sprawie C-791/19. Z kolei zawieszenie postępowania w przedmiocie wniosku o wyłączenie wszystkich sędziów uniemożliwia wydanie przez nich orzeczenia kończącego postępowanie, a tym samym stanowi długotrwałą przeszkodę uniemożliwiającą prowadzenie postępowania.

Z kolei pismem z 18 stycznia 2021 r. SSN W. W. wniósł o oznaczenie Sądu w trybie art. 26 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym. Uzasadniając złożony wniosek obrońca wskazał, że Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego spełnia kryteria sądu wyjątkowego a nadto nie można przypisać jej atrybutu bezstronności i niezależności. W złożonym wniosku powołał się na wyrok SN z 5 grudnia 2019 . III PO 7/18, uchwałę SN z 23 stycznia 2020 r., o sygn. BSA I -4110-1/20 oraz wyrok TSUE z 19 listopada 2019 r., a także na postanowienie TSUE z 8 kwietnia 2020 r. Tak formułując złożony wniosek obrońca stanął na stanowisku, że wniosek ten winien być rozpoznany w trybie art. 26 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym – przez Sąd Najwyższy – Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

Następnie zarządzeniem z 20 stycznia 2021 r. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego skierował w/w wniosek do Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej.

Zarządzeniem również z 20 stycznia 2021 r. Prezes Sądu Najwyższego kier. pracą Izby Dyscyplinarnej powyższy wniosek przekazał do rozpoznania składowi orzekającemu wyznaczonemu w sprawie I DI 3/21.

Postanowieniem również z 20 stycznia 2021 r. Sąd Najwyższy - Izba Dyscyplinarna wniosek o wyłączenie sędziów oraz o zawieszenie postępowania w przedmiocie rozpoznania wniosku przekazał Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracami Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem rozpoznania przez sąd właściwy. Z kolei wniosek o zawieszenie postępowania w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie sędziego J. I. do

odpowiedzialności karnej pozostawił do rozstrzygnięcia sądowi wyznaczonemu do rozpoznania sprawy.

Postanowieniem z 21 stycznia 2021 r., o sygn. I NWW 8/21, Sąd Najwyższy – Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych pozostawił bez rozpoznania wnioski o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego od rozpoznania sprawy oraz o zawieszenie postępowania w przedmiocie rozpoznania wniosku o wyłączenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Z uwagi na treść postanowienia Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2021 r., o sygn. I NWW 8/21 rozstrzygającego wnioski o wyłączenie sędziów - wnioski adw. A. H. o zawieszenie postępowania w przedmiocie pociągnięcia SSN J. I. do odpowiedzialności karnej do czasu rozstrzygnięcia złożonego wniosku o wyłączenie należało jako bezprzedmiotowy pozostawić bez rozpoznania, o czym Sąd orzekł w pkt 1 części dyspozytywnej przedmiotowego postanowienia.

Przechodząc do oceny wniosku obrońcy SSN J. I. – SSN W. W. w pierwszej kolejności wskazać należy, że jest on *de facto* wnioskiem o zmianę sądu właściwego do rozpoznania sprawy. Wnioskodawca wnosi o oznaczenie (zmianę) Sądu mimo, że właściwość Izby Dyscyplinarnej do rozpoznania wniosku o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej SSN J. I. wynika wprost z art. 78 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, który stanowi, że w sprawach, o których mowa w art. 55 § 1 i 2, a więc dotyczących zezwolenia na pociągnięcie sędziego Sądu Najwyższego do odpowiedzialności karnej, orzeka sąd dyscyplinarny w składzie 3 sędziów Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego.

Podkreślić należy, że przepisy kodeksu postępowania karnego, w oparciu o które prowadzone jest postępowanie w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego, nie przewiduje możliwości oznaczania sądu właściwego. Złożony wniosek jako niedopuszczalny został więc pozostawiony bez rozpoznania.

Niezależnie od niedopuszczalności złożonego wniosku był on również niezasadny pod względem merytorycznym. Nawiązując z kolei do argumentów

wnioskującego w zakresie w jakim podnosi, że Izba Dyscyplinarna spełnia kryteria sądu wyjątkowego, a nadto nie można jej przypisać atrybutu bezstronności i niezależności wskazać należy, że powyższe stanowisko nie znajduje odzwierciedlenia w aktualnym stanie faktycznym ani prawnym. Odnosząc się do orzeczeń przytoczonych przez wnioskującego, wskazać należy co następuje.

W pierwszej kolejności wskazać należy treść postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z 21 kwietnia 2020 r., sygn. akt Kpt 1/20 (M.P.2020.379), w którym to Trybunał postanowił:

1. Rozstrzygnąć spór kompetencyjny pomiędzy Sądem Najwyższym a Sejmem Rzeczypospolitej Polskiej w ten sposób, że:

a) Sąd Najwyższy - również w związku z orzeczeniem sądu międzynarodowego - nie ma kompetencji do dokonywania prawotwórczej wykładni przepisów prawa, prowadzącej do zmiany stanu normatywnego w sferze ustroju i organizacji wymiaru sprawiedliwości, dokonywanej w drodze uchwały, o której mowa w art. 83 § 1 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2019 r. poz. 825 oraz z 2020 r. poz. 190),

b) na podstawie art. 10, art. 95 ust. 1, art. 176 ust. 2, art. 183 ust. 2 oraz art. 187 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, dokonywanie zmiany w zakresie określonym w punkcie 1 lit. a należy do wyłącznej kompetencji ustawodawcy.

2. Rozstrzygnąć spór kompetencyjny pomiędzy Sądem Najwyższym a Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej w ten sposób, że:

a) na podstawie art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji, powołanie sędziego jest wyłączną kompetencją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, którą wykonuje na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa osobiście, definitywnie, bez udziału i ingerencji Sądu Najwyższego,

b) art. 183 Konstytucji nie przewiduje dla Sądu Najwyższego kompetencji do sprawowania przez ten organ nadzoru nad wykonywaniem przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej kompetencji, o której mowa w art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji, w tym dokonywania wiążącej wykładni przepisów

prowadzącej do określenia warunków skuteczności wykonywania przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej tej kompetencji.

W tym kontekście za nietrafne uznać należy podniesione przez wnioskodawcę argumenty, w zakresie w jakim dotyczą one nadania wyrokowi Sądu z 5 grudnia 2019 r., III PO 7/18 oraz uchwale składu połączonych Izb z 23 stycznia 2020 r. mocy prawnej kreowania wiążących rozwiązań o charakterze ustrojowym. Wyłącznie bowiem kompetencję w tym zakresie posiada ustawodawca. Z treści cytowanego już postanowienia Trybunału Konstytucyjnego wynika, że: „Dokonując niedozwolonej wykładni prawotwórczej Sąd Najwyższy wprost naruszył kompetencje Sejmu w zakresie dokonywania zmian stanu normatywnego w sferze ustroju i organizacji wymiaru sprawiedliwości” (..) „SN uchwałą z 23 stycznia 2020 r. drogą nadużycia art. 83 § 1 u.SN dla rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego, kreując nowe, powszechnie obowiązujące rozumienia przesłanki wadliwości składu sądu w postępowaniu cywilnym i karnym – wkroczył w kompetencje ustawodawcy. Uchwała wykładnicza może stanowić wprawdzie postać aktu normatywnego (por. wyrok TK z 20 kwietnia 2020 r., sygn. U 2/20), ale – będąc aktem prawa wewnętrznego – nie może wkraczać w materie ustawowe”.

Wydane 8 kwietnia 2020 r. postanowienie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w przedmiocie środków tymczasowych, z wniosku Komisji Europejskiej przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie o sygn. C 791/19/R zobowiązujące Rzeczpospolitą Polską do zawieszenia stosowania wskazanych w tym postanowieniu przepisów nie odnosi się do przedmiotowej sprawy.

W postanowieniu tym TSUE wskazał bowiem enumeratywnie przepisy ustawy z 8 grudnia o Sądzie Najwyższym (Dz.U. 2018 poz. 5 ze zm.) tj. art. 3 pkt 5, art. 27 i art. 73 § 1, których stosowanie nakazał organom Rzeczypospolitej w odniesieniu do spraw dyscyplinarnych sędziów rozpoznawanych przez Sąd Najwyższy Izbę Dyscyplinarną. Z orzeczenia TSUE jednoznacznie wynika, iż Trybunał ten nie nakazał Państwu Polskiemu zawieszenia stosowania przepisów regulujących kwestie rozpoznawania wniosków o zezwolenie na pociągnięcie do

odpowiedzialności karnej, w tym dotyczących sędziów Sądu Najwyższego, które pozostają w kognicji Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej.

Wskazać w tym miejscu należy, że wnioskodawca - powołując się na niekonstytucyjną „wyjątkowość” Izby Dyscyplinarnej nie przytoczył – poza orzeczeniami wymienionymi powyżej - żadnej argumentacji. Nietrafnie postawiona teza o niekonstytucyjnej „wyjątkowości” Sądu Najwyższego stała się przedmiotem krytycznej publikacji w literaturze, którą Sąd w niniejszym składzie w pełni podziela (A. Roch, *Czy w Sądzie Najwyższym istotnie stworzono Sąd wyjątkowy w rozumieniu art. 175 ust. 2 Konstytucji RP – polemika*, *Palestra* 7- 8/2020, s. 187-202).

Wobec powyższego, mając na uwadze charakter drugiego złożonego wniosku, niedopuszczalnego na gruncie procedury karnej, winien on być pozostawiony bez rozpoznania, o czym orzekł Sąd w części dyspozytywnej postanowienia.